

Jerusalem

Selma Lagerlöfs bok "Jerusalem" är, liksom filmen, en berättelse om passion och kärlek, om förlåtelse och försoning.

Åldersrekommendation:

Åk 9 / Gymnasiet

En filmhandledning av Pia Huss

Bille Augusts filmatisering av Selma Lagerlöfs roman "Jerusalem" är, precis som förlagan, en berättelse om kärlek, om människans ofullkomlighet, om förlåtelse och försoning. En berättelse från en annan tid som har något att säga oss idag.

År 1897 flyttade Selma Lagerlöf till Dalarna. Året dessförinnan, 1896, hade 37 personer från Nås utvandrat till det heliga landet för att där ansluta sig till en amerikansk sekt. Den som fick dem att för alltid lämna gårdar, släktingar och vänner var den svensk-amerikanske väckelsepredikanten Olof Henrik Larsson. Selma Lagerlöf fick idén om att skildra dalfolkets väg till Jerusalem efter att ha läst om händelsen i en tidning. För att få stoff reste hon ett par år senare tillsammans med sin väninna, käresta och samtalspartner, Sophie Elkan, till Jerusalem.

Även med våra moderna resvanor och vidgade kunskaper om världen är ankomsten till Jerusalem en rätt annorlunda upplevelse för en skandinav. Hur kände sig då inte Selma och Sophie när de, efter flera månaders resa, landsteg i den heta, högljuda och solbrända staden Jaffa och sedan för vidare till Jerusalem. Upplevelsen måste ha varit omtumlande. Jerusalemresan var strapatsrik för de två damerna, men de erfarenheter som Selma Lagerlöf gjorde under den årslånga bortavaron, blev grun-

Maria Bonnevie spelar Gertrud som låter kärleken styra sitt liv.

den till en av de stora svenska romanerna och kom att påverka hela hennes författarskap.

Censurerad lektyr

Under vistelsen i Jerusalem besökte Selma Lagerlöf och Sophie Elkan dalbönderna i deras koloni. De träffade också kolonins kvinnliga ledare, Mrs Spafford. I romanen kallas sedan damen i fråga Mrs Gordon.

När Selma Lagerlöf och Sophie Elkan så småningom återvände till Sverige tog de med gåvor och hälsningar från kolonisterna till dem som var kvar därhemma. Vid besöket där fick Selma Lagerlöf också möjlighet att tala med utvandrarans anhöriga om deras känslor inför vad som skett. Selma Lagerlöf underströk dock att hennes romanbygge inte var dokumentärt. Detta till trots blev många av Nås-borna upprörda när romanens första del utkom 1901. Trots att Selma Lagerlöf inte andas ett ord om Nås, något ortsnamn nämns överhuvudtaget inte, och trots att Selma kallar sin väckelsepredikant Hellgum, kände de sig

utpekade. Och i den svenska kolonin i Jerusalem blev romanen Jerusalem totalförbjuden. Just det säger väl ändå något om att Selmas dikt säkert speglade mycket av verkligheten...

Åren efter debuten och den något senkomna framgången med Gösta Berlings saga, utgav Selma Lagerlöf flera olika berättelser som mottogs positivt. Men först med Jerusalem var det åter dags för de riktigt stora lovorden. Ändå var Selma orolig inför utgivningen. Hon var nervös för vad recensenterna skulle tycka om en jordnära berättelse så väsensskild från Gösta Berlings bevingade skröna. "Min bok är som en tung vedskuta", skrev hon i ett brev till Sophie Elkan.

Men Selma bekymrade sig i onödan. Med undantag för Hjalmar Branting, som då var kritiker i Social-Demokraten och tyckte att Selma Lagerlöf idealiserade bondelivet, var de flesta andra kritiker helt lyriska inför Jerusalem. "Det är inte recensioner hon får, det är hymner", kommenterade Sophie Elkan saken

när en skribent inte ens drog sig för att jämföra Selma Lagerlöf med Homeros.

Kärlek i vid bemärkelse

”En av de mest gripande och märkliga kärlekshistorier som någonsin skrivits”, säger regissören Bille August om utgångspunkten för sin film. Selma Lagerlöf beskriver kärleken i dess vidaste begrepp. Här finns kärleken mellan man och kvinna och mellan föräldrar och barn. Men nästan lika betydelsefull är den starka ström av kärlek som bär känslorna för hembygden. Och så finns det som kallas kärleken till Gud. I romanen och ännu mer uttalat i Bille Augusts filmiska tolkning, gestaltas också skillnaden mellan den skira men också febriga förälskelsen och den mognade kärleken. Den kärlek som uthärdar och förmår vänta.

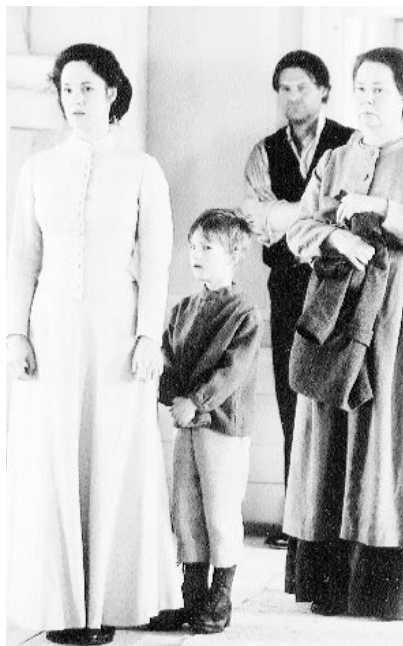
För både Selma Lagerlöf och Bille August är känslospel, vad som händer mellan människor som lever nära varandra i större eller mindre grupper, det som intresserar mest. Även om Selma Lagerlöf ställer Ingmar Ingmarsson, Karin, Gertrud och Barbro i berättelsens mitt, väver hennes skildring en hel gobeläng av människoöden. Hon berättar om fattiga och välbärgade, generösa och snåla, glada och sura, lyckliga och sorgsna, arbetssamma och lata så att deras röster och livsöden når och berör långt in i 2000-talet.

Regissören Bille August har gjort en tolkning och bearbetning som både ligger nära ursprunget men också är självständig. Bille August har fokuserat ännu mer på huvudpersonerna. Han har förenklat skeenden och spetsat till konflikter och problematik. Han har lagt till och dragit ifrån och bearbetat inte minst romanens senare del som även vållade Selma Lagerlöf bekymmer och som hon radikalt omarbetade i en ny version 1909.

Filmens handling

Jerusalem vävs samman av ett flertal trådar. Var och en av dem kan följas för sig själv, men det är när trådarna går in i varandra som historien får djup.

Centralfigur är den unge Ingmar Ingemarsson, ende sonen till Stor-Ingmar på Ingemarsgården. Stor-Ingmar blir svårt skadad och dör

Pernilla August i rollen som Karin med Johan Rabeus och Mona Malm.

sedan han räddat några barn från att drunkna i forsen. Kvar på gården blir 10-åriga Lill-Ingmar, hans vuxna syster Karin och hennes försupne man Eljas. Innan Stor-Ingmar dör ber han Karin ta hand om Ingmarsgården fram till den dag Lill-Ingmar är vuxen nog att ta över. Karin får också ta hand om det penningkuvert som Stor-Ingmar lämnar som arv till Lill-Ingmar. Karin gömmer pengarna men Eljas finner kuvertet. Ingen får veta var han gör av dem eftersom även han snart omkommer i en olycka.

Efter faderns död flyttar Lill-Ingmar till byns skollärare Storm. I skollärary familjen får han trygghet och värme och blir snart som en bror till familjens dotter Gertrud.

Åren går och Gertrud och Lill-Ingmar växer upp. Vid en dans övergår Gertruds och Ingmars syskonkärlek till verklig förälskelse. Men redan efter en tid beger sig Ingmar iväg till en såg långt upp i skogen. Där stannar han hela vintern för att försöka tjäna ihop grundplåten till en framtid med Gertrud.

Under Ingmars bortovaro kommer predikanten Hellgum till byn. Han dyker upp just när byborna har börjat ifrågasätta varför skollärare Storm ska vara den ende som har lov att predika i deras gemensamma missionskapell. Hellgum griper tillfället och tar strängt och auktoritärt över.

Med svavelosande hotelser om evig förbannelse skrämmer och suggererar han byborna till en ny ”frälsning”.

Många i byn tjuosas, däribland Karin Ingmarsson och hennes man och de upplåter Ingmarsgården till sektcentrum. Till och med Gertrud frestas att gå med i sekten. Hellgum utövar en sällsam makt över den svärmiska Gertrud och Ingmar har inte hörts av på hela vintern. Ingmar får dock bud om vad som håller på att ske och vid hans återkomst blir det en uppgörelse där Hellgum till slut väljer att lämna byn. Hans församling lovar dock att komma efter honom till Jerusalem och för att finansiera företaget ska alla sälja sina ägodelar.

Byn delas i två läger, de som bestämt sig för att resa och de som vill stanna. Familjer och släkter delas. Unga lämnar sina gamla föräldrar.

Karin Ingmarsdotter bestämmer sig för att sälja gård och alla inventarier för sin jerusalemflyttning. Ingmar är förkrossad. Systemen säljer gården som gått i arv i generationer. ”Det är det man älskar mest, som först och främst måste offras åt Herren”, säger Karin.

Men så tar ödet ett nytt grepp om Ingmar. En storbonde köper gården som hemgift åt sin dotter Barbro. Villkoret är att Ingmar gifter sig med henne. Och Ingmar gör ett ödesval. Han sviker Gertrud för släktgården.

Gertrud blir nästan galen av sorg. I sin bedrövelse får hon en uppenbarelse och förstår att hennes sorg bara kan få ett slut om hon följer hellgumianerna till Jerusalem. Innan hon reser söker hon upp Ingmar och ger honom kuvertet med hans farsarv. Gertrud har funnit pengarna den försupne Eljas gömde för länge sedan men hon ger dem till Ingmar först när det är för sent. ”Hade du kommit förr hade jag ju kunnat köpa gården och få dig. Nu är det för sent”, säger Ingmar. Men Gertrud svarar att allt ändå är för sent. Ingmar har gjort sitt val. Han valde gården före kärleken.

Så ger sig svenskarna iväg. Kvar i byn går sörjande släktingar. När Ingmar ser vagnarna fara bort tycker han att livslyckan försvinner för evigt.

Jerusalemfarna tvingas utstå många umbäranden. Den brännande

solen pressar dem mot marken och det torra, karga landskapet är långt från de bördiga sluttningar de lämnat bakom sig. Många blir svårt sjuka och flera av dem dör. En av dem är Karin Ingmarsdotters och Tims Halvors lilla flicka Greta. "Varför skulle Gud skicka oss hit om det bara var för att dö?" frågar Gertrud förtvivlad. Endast Karin förmår dölja sina tvivel.

Hemma i Sverige växer en arbetsgemenskap, solidaritet och kärlek långsamt fram mellan Ingmar och Barbro, men när Barbros far dött och ingen mer hänsyn behöver tas, uppmanar Barbro Ingmar att fara till Jerusalem för att hämta hem Gertrud. Ingmar tvekar men Barbro vidhåller att de måste skiljas och att Ingmar nu ska sona det han förut svikit.

Ingmar reser till Jerusalem och finner Gertrud i ett överspant tillstånd. Hon tror sig ha mött Jesus på gatan och när Ingmar avslöjar honom som en bluff blir Gertrud förtvivlad.

Gertrud älskar inte längre Ingmar. Han i sin tur tänker mest på Barbro som han inte vill mista. Ingmar ser hur hårt livet far med svenskarna och lyckas övertala församlingens ledare att låta Gertrud fara med honom hem. Han ser också till att få med sig unge Gabriel sedan han förstått att Gertrud och Gabriel kommit varandra nära. Mrs Gordon går med på Ingmars krav för att slippa den krångliga och rättframma Gertrud, vars beteende förstärker omgivningens negativa syn på kolonin.

Hemma i Sverige har Barbro i hemlighet fött en son. Barnet är helt normalt men Barbro är övertygad om att han är idiot eftersom hennes släkt påstås bära en förbannelse. Hon försöker hålla pojken hemlig också för Ingmar så att han ska kunna återförernas med Gertud utan samvetsbetänkligheter. Men när Ingmar återkommer söker han upp henne och sonen. Det är tillsammans med dem han vill leva.

Kvar i Jerusalem går Karin Ingmarsdotter. Hennes lilla dotter Greta och hennes man Tim är döda. Nu är hon ensam med det hon upplever som närheten till Gud. Kanske är detta hennes verkliga känsla. Kanske spelar hon bara med i det spel vars regler nu inte längre går att ändra.

Huvudpersonerna

Ingmar Ingmarsson spelas av Ulf Friberg. Ingmar är en ensam och ganska trulig pojke som växer till en tyst och lite tung man. Han går grubblande genom livet och har inte lätt för att visa varken lekfullhet eller kärlek. I Selma Lagerlöfs roman är Ingmar ful och ganska tråkig, men han har ändå en stor värdighet och inger respekt och förtroende. I filmen är han stilla och trygg men han

Ulf Friberg i rollen som Ingmar.

är också sensuell och känslig.

Karin Ingmarsdotter spelas av Pernilla August. Även hon är en i filmen till det yttre betydligt mer attraktiv kvinna än den Selma Lagerlöf tecknar. Bokens Karin är grov och böjd men har också en eftertänksamhet och desperation som gör det lättare att förstå varför hon handlar som hon gör. Filmens Karin är vacker men hård och ibland snudd på fanatisk.

Tim - Reine Brynolfsson. Tim är en man som tänker mycket mer än han kan uttrycka. Hans försagdhet blir än större av att hans hustru Karin är så redig och bestämmande. Mest sig själv verkar Tim vara tillsammans med sin lilla dotter Greta.

Gertrud spelas av Maria Bonnevie. Både i romanen och i filmen är Gertrud en ung, varmhjärtad, vacker och drömmande kvinna som när hon möter stora motgångar räddar sig in i en nästan febrig religiositet. För henne, liksom säkert för flera andra "nyväckta", blir detta som ett rus. Svårigheterna och de dyrköpta insikterna gör dock inte Gertrud bitter utan formar henne istället till en modig och känslomässigt rik kvinna.

Barbro - i filmen Lena Endre. Romanens Barbro krånglar till ett redan besvärligt liv något alldeles otroligt. Här har dock Bille Augusts bearbetning benat upp och rensat på ett välgörande sätt och Barbro fram-

står som en klok men luttrad kvinna som genom olika omständigheter dragits in i ett spel hon aldrig hade velat vara med i. Barbro är en människa att förknippa med begreppet civilkurage.

Hellgum spelas av Sven Bertil Taube. Filmens Hellgum för tankarna till fanatiska förespråkare för Livets ord. I filmen framställs han som en ulv i fårakläder men ändå inte någon alltigenom ond gestalt. Romanens Hellgum beskrivs mer som en religiös härförare, en man som från början var smed på trakten och av flera skäl därför svårare att genomskåda.

Skollärare Storm - Björn Granath. Storm är den som vill så väl men handlar felaktigt. Som det uttrycks i filmen "allt det jag ville stänga ute har jag släppt in". Storm är den som genomdriver bygget av ett missionshus där "fria läror" ska kunna predikas och det är i kapellet Hellgum tar makten. Storm är far till Gertrud och ser Ingmar nästan som en son. När Ingmar sviker Gertrud och hon sedan, mot föräldrarnas vilja, far till Jerusalem, lägger säkert Storm skulden på sig själv.

Gabriel - Jan Mybrand. Gabriel är från början ganska vek och omogen, men växer sedan till någon vi får respekt för. Hos Bille August lyser hans förtjusning i Gertrud igenom redan i filmens inledning när ungdomarna ger sig iväg på dans. Selma Lagerlöfs egen text låter Gabriels känslor för Gertrud vakna långt senare då hon ger honom värme och medkänsla sedan hans fästmö dött av umbäranden i Jerusalem.

Stor-Ingmar dör

Filmens upptakt är dramatisk. Redan i en av de första scenerna dör byns starke man Stor-Ingmar. Omgiven av sitt tjänstefolk, sin dotter, måg och lille son ligger familjens och hela bygdens ledare (Sven Wollter) på lit de parade redan innan han har givit upp andan. De löften att vårda och förvalta gården som han avkräver sina barn tycks omöjliga att svika.

f På vilket sätt styr denna dramatiska inledning åskådarens tankar kring Lill-Ingmar, Eljas, Karin och Ingmarsgården?

• Stor-Ingmar har varit byns ledare. Det förtroendeuppdraget har länge

gått i arv mellan far och äldste son på Ingmarsgården. När Stor-Ingmar går bort i förtid och Lill-Ingmar bara är ett barn, uppstår ett tomrum. Byborna är vilsna. Vad kan det innebära för deras framtid?

En dans ut ur barndomen

(filmsekvens)

Gertrud snurrar runt i skolsalen. Hon är glad och ber att få gå på helgens ungdomsdans. Men pappa Storm ger bara tillåtelse om Ingmar följer med. Ingmar tvekar. Här framträder Gertruds och Ingmars olika personligheter. Gertrud är otålig och förväntansfull inför dansen och inför hela livet. Ingmars tröga tveksamhet retar henne och ögonen gnistrar. Det är omöjligt för Ingmar att ignorera Gertruds blick, hon punkterar hans tröga lugn.

Men Ingmar är en noggrann man. Ska han gå på galej så ska han också lära sig dansa. Och i nattens timmar övar han med en stol i famnen och väl på banan dansar Ingmar och Gertrud mitt i centrum. Närheten och rädslan under det svåra oväder som sedan utbryter för Gertrud och Ingmar samman. Kropp mot kropp, andedräkt mot andedräkt upptäcker de varandra på ett nytt sätt. Istället för att vara bror och syster blir nu Ingmar och Gertrud ett älskande par.

f Sekvensen om dansen växlar mellan lek och allvar. Vilka känslor laddas under vägen till dansbanan? Hur skildras detta filmiskt? Kan filmen berätta något om Ingmars och Gertruds spirande förälskelse som är svårt att få fram i en boktext? Varför? Varför inte?

• Ovädret som avbryter ungdomarnas danskväll har en stark symbolisk funktion. På vilket sätt?

• I forna tider tolkades naturens krafter som budbärare om ont eller gott. Tänker vi oss idag någonsin att naturkrafter och katastrofer kan ha ett budskap?

• Finns det någon likhet i mötet mellan Gertrud och Ingmar och i ett möte mellan två unga människor idag? Skillnad?

Att följa en ledare

Jerusalem utspelar sig för 100 år sedan, men att människor lämnar allt och följer en stark ledare i politisk eller religiös extas, är inte enbart ett historiskt fenomen. Särskilt i ekono-

Gertrud och Ingmar på dansbanan - kärlekshistorien kan börja.

miskt svåra tider och under perioder då gamla ideal förskjuts och nya ännu inte har etablerat sig, finns bra grogrund för udda läror. Tillskyndarna hoppas i dem få svar och lösningar på alla livsfrågor och moralkonflikter. Förr hade olika religiösa riktningar större inflytande över svenskarna, under senare år har scientologi, Hare Krishna, shamanism, astrologi mm lockat många sökare och vad är väl starkt känsloladdade och extatiska politiska rörelser som nazism och fascism annat än utslag av människors behov av att få gå helt upp i något större och starkare än vad vardagens auktoriteter kan erbjuda. Fundamentalister har funnits i alla tider och i alla delar av världen och får starkare fäste ju fattigare och mer okunniga människor är. Med Hellgums ankomst kommer den religiösa konflikten i byn i dagen.

f Hur skildras Hellgums ankomst till byn? Hur är kameran placerad? Vad händer på ljudbandet? Hur är ljussättningen i de inledande scenerna med Hellgum? Vilka associationer leder hans klädsel till?

Förutom att vara en kärlekshistoria skildrar *Jerusalem* ett samhälle i moralisk upplösning. En process som leder till färden till Jerusalem.

• Diskutera hur regissören har arbetat

med olika motsättningar. Hur skildras ont och gott? Hur använder han sig av naturen som symbol? Det bördiga Dalarna ställs mot ökenlandskapet runt Jerusalem.

• Går det att finna likheter med Sverige idag och den lilla byn för 100 år sedan?

Hellgum i kapellet (filmsekvens)

Man kan verkligen påstå att Hellgum har sinne för "timing" när han lyckas anlända just i den stund en verklig oro och splittring uppstår i byn. För den som vill komma som en "frälssande" stormvind kan läget knappast vara bättre. En stor, stilig och vältalig man som vet vad han vill får känslor i gungning. Hellgum är också den sortens människa som starkt förmedlar att "antingen är du med mig eller också är du emot mig".

f Hellgum talar om att Gud "ska straffa de onda men de frälsta ska han låta stiga in i himmelriket..". Vilken effekt har hans taktik?

• Kan det finnas en lockelse i asketisk stränghet?

• Hellgum tar flickan Gunhild som ett varnande exempel. Vad betyder det för Gunhild? För byborna?

Jerusalem kallar (filmsekvens)

Efter uppgörelsen med Ingmar meddelar Hellgum att han måste resa mot nya uppgifter. Han uppmanar sina trogna att lyssna efter Guds röst och ta emot kallelsen till Jerusalem. Det som sedan utspelas i Ingmarsgårdens stora sal är rena masspsykos. Hellgums anhängare faller på knä, gråter, skälver, ropar... allt för att visa den kallelse de tycker sig uppleva. Den röst som säger dem att de ska lämna allt och fara till det heliga landet. I det allmänna larmet finns det många underströmmar. I ett samhälle där känsloutlevelse är något ovanligt och nästan förbjudet ger den religiösa hängivelsen möjlighet till utlopp för uppdämda känslor.

Sexualitet och religiös väckelse - finns det något samband mellan Gud och Eros?

f Hur blir styrkeförhållandet mellan den som blottar sina känslor och den som håller masken?

• Karin och Tim betar sig och känner på olika sätt. Vad kan tänkas försiga gå inom Tim?

• Vad är det som gör att hellgumia-

nerna väljer att göra så stora offer för att följa kallelsen?

- Hur kan barn tänkas uppleva sina föräldrars väckelse?
- Religiös extas - finns det företeelser i vår tid som är jämförbara med vad som utspelas i väckelsescenen?

Vid bröllopsgården

Gertrud söker upp Ingmar på hans bröllopsdag. Hon vill berätta om sin kärlek till Jesus och hon vill lämna pengarna, arvet, som hon funnit.

f Ingmar är förtvivlad över insikten om att det ändå hade funnits en möjlighet för honom att få Gertrud och själv köpa Ingmarsgården. Men för Gertrud är allt sedan länge för sent. Skulle det kunna vara på annat sätt?

- Är detta en hämnd? I så fall: Omedveten? Medveten?

Telegrammet (filmsekvens)

Det kommer ett telegram om att Barbros far, Sven Persson, dött. Plötsligt har makarna sin "frihet".

f Ingmar och Barbro har kommit att älska varandra. Är kärlek som växer fram ur ett gemensamt liv annorlunda än den kärlek som börjar med ett "klick"?

- Varför driver Barbro på Ingmar att fara till Jerusalem och hämta Gertrud?

Barbro visar en oerhörd kraft när hon ber Ingmar sona det han förut svikit. Barbro är en stark kvinna, men det är Karin och Gertrud också.

f Hur skiljer sig de tre kvinnornas olika karaktärer?

- Hur kan den som verkar svag ändå ha en stark pondus?
- Gertrud och Barbro är så genomgjutna och "riktiga". Är en sådan "schyssthet" trolig i levande livet? Varför? Varför inte?

Vid Gretas grav (filmsekvens)

När Tim ska besöka sin lilla dotters grav har begravningsplatsen blivit skövlad. Tim blir chockad och trots att han har svåra smärtor, bär han den tunga barnkistan hem till kolonin. Utanför dess port dör han.

Tim har fått offra mycket. Först var han tvungen att lämna byn med sin bördiga jord, så förlorar han närheten till hustrun eftersom män och kvinnor i kolonin lever åtskilda. Till sist förlorar han också det han älskar mest, dottern Greta.

f Gestalten Tim är på många sätt bärare av de känslor och den oro vi i publiken känner inför hela upprottet och resan till Jerusalem. Hur skildras han?

- I det nya landet mister Tim både sin fästmö och sin älskade dotter Greta. Finns det någon mening med så stora offer?
- Säger Tims öde något om alla världens flyktingars situation och utsatthet i sina nya hemländer?

Sonen (filmsekvens)

Barbro föder en son. Eftersom hon är övertygad om att barnet är idiot vågar hon först inte bry sig om det.

f Barbro verkar först likgiltig, snarast aggressiv mot barnet. Är detta äkta känslor?

- Hjälpkvinnan Eva har vissa tricks för att få Barbro att börja bry sig om sonen. Vad gör hon? Varför?
- Hur tänker Barbro när hon beslutar sig för att söka hålla det gemensamma barnet hemligt för Ingmar?

Dopet

"Gå nu han väntar på dig", säger Gertrud till Barbro. Och Barbro söker Ingmar först hemma i Ingmarsgården och sedan i kyrkan. Hon finner honom vid dopfunten. I fannan har hon deras gemensamma son.

f Vilka känslor kan tänkas finnas inom Gertrud när hon talar med Barbro?

- Vad betyder Ingmars beslut att låta döpa sonen?

Till sist:

I filmen *Jerusalem* har vi fått följa en skara människor och hur det gått för dem i livet. Vi har kommit dem nära och kanske berörts av deras skiftande öden.

f Vad är det som styr våra liv? "Äpplet faller inte långt från päronträdet" - heter det. Hur stor är påverkan från föräldrar och samhället omkring oss? Finns det täckning för ordet "eget" beslut?

- Hur skulle du beskriva filmen för en kompis som inte sett den? Vad handlade den om? Vad var viktigt för dig? Du kanske har tänkt andra tankar än dem vi sökt formulera här ovan.
- Kan du förstå den längtan som filmens personer har efter något större i livet? Att kunna stå för något; för

en tro, en idé eller bara att vara en sann människa?

Litteraturförslag:

Jerusalem del 1 och 2 av Selma Lagerlöf

Kring Selma Lagerlöfs Jerusalem. Sigvard Lindqvist, Dalarnas museum 1990.

Snödrottningen - en bok om Selma Lagerlöf och kärleken. Bygger framförallt på brevväxlingen med Sophie Elkan. Henrik Wivel 1990.

Selma Lagerlöf. En biografi som behandlar Selma Lagerlöfs författarskap ur den nyvaknade kvinnorörelsens perspektiv. Elin Wägner 1943, bearbetad av Bengt Ek 1958.

Kvinnornas litteraturhistoria del 1. 1981. *Undret på Malmskillnadsgatan - om Selma Lagerlöf*. En essä av Kerstin Ekman som ger en koncentrerad bild av Lagerlöfs författarskap och liv.

Selma Lagerlöf. Vivi Edström 1991. Inspirerande om Selmas liv och dikt. *Selma på Märbacka*. Reijo Ruster och Lars Westman 1996. En bildberättelse med kåserande tankar.

Till filmhandledningen har producerats en exerptkassett som finns att låna hos Svensk Filmindustri, tel. 08-680 35 00, Helena Rhodin/Karolina Segring.

PRODUKTIONSUPPGIFTER:

SVERIGE 1996

Manus & regi: Bille August

Foto: Jörgen Persson

Scenografi: Anna Asp

Musik: Stefan Nilsson

I ROLLERNA:

Ingmar - Ulf Friberg

Gertrud - Maria Bonnevie

Karin - Pernilla August

Tim - Reine Brynolfsson

Barbro - Lena Endre

Gabriel - Jan Mybrand

Hellgum - Sven Bertil Taube

Lärare Storm - Björn Granath

TEKNISKA UPPGIFTER:

Speltid: 166 min

Format: Vidfilm 1:1,85

Censur: Från 11 år

Svensk premiär: 6.9.1996

DISTRIBUTION:

Svensk Filmindustri, 127 83 Stockholm

Tel. 08-680 35 00, fax 680 37 04